

Poštni žigi v Radovljici in okolici

Poštni žigi so se uporabljali prej kot poštne znamke. V habsburških deželah so jih začeli uporabljati leta 1751. Od leta 1818 je bilo potrebno poleg krajevnega imena napisati še datum (brez letnice).

Seznam prvih poštних žigov pri nas (področje današnje RS):

Capo d'Istria (Koper)	1761
Laibach (Ljubljana)	1782
Idria (Idrija)	1793
Krainburg (Kranj)	1795
Marburg (Maribor)	1796
Neustadt (Novo mesto)	1812
Pettau (Ptuj)	1813
Pirano (Piran)	1813
Unterdrauburg (Dravograd)	1818
Cilli (Celje)	1821

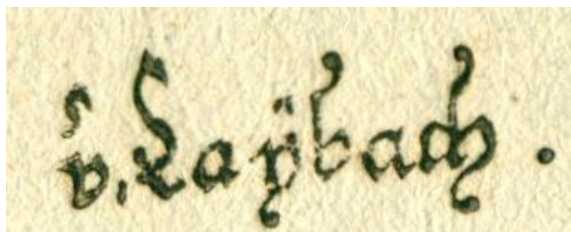
Vir: Poštni žigi na Slovenskem, Pošta Slovenije 1997

Poštni žig C.distria (Koper), 1761

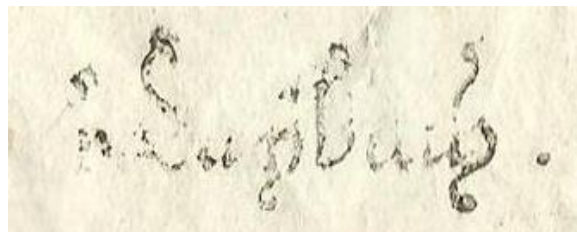
Vir: Prvi poštni žigi na Slovenskem (dr. Veselko Guštin)

Op.: To je prvi poštni na področju današnje Slovenije!

Poštni žig Ljubljana, 1782

Vir: arhiv Konrad Kajtna

Poštni žig Ljubljana, 1783

Vir: philadria

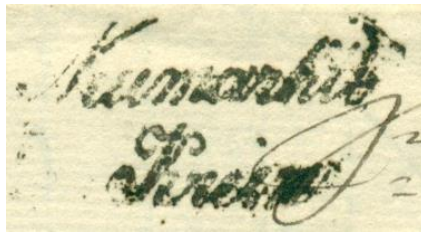
Seznam prvih poštних žigov pri nas (področje današnje Gorenjske):

Krainburg (Kranj)	1795	arhiv Konrad Kajtna
Neumarktl (Tržič)	1826	arhiv Konrad Kajtna
Safnitz-Ottak (Zapuže-Otok)	1833	arhiv Nejc Vobovnik
Assling (Jesenice)	1833	arhiv Konrad Kajtna
Wurzen (Podkoren)	1835	arhiv Konrad Kajtna

Vir: DAR – Digitalni arhiv Radovljica

Krainburg

Poštni žig Kranj, 1795
Vir: arhiv Konrad Kajtna

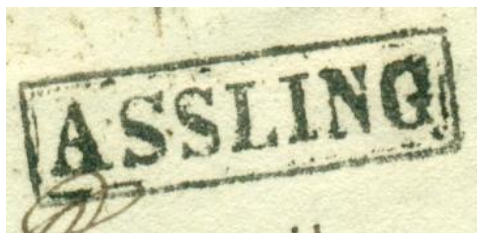

Poštni žig Tržič, 1826
Vir: arhiv Konrad Kajtna

Seznam prvih poštnih žigov pri nas (področje bivšega okraja Radovljica):

Safnitz-Ottak (Zapuže-Otok)	1833	arhiv Nejc Vobovnik
Asling (Jesenice)	1833	arhiv Konrad Kajtna
Wurzen (Podkoren)	1835	arhiv Konrad Kajtna
Radmannsdorf (Radovljica)	1846	arhiv Konrad Kajtna
Kropp (Kropa)	1854	arhiv Igor Pirc

Vir: DAR – Digitalni arhiv Radovljica

Poštni žig Jesenice, 1833
Vir: arhiv Konrad Kajtna

Poštni žig Podkoren, 1835
Vir: arhiv Konrad Kajtna

Seznam prvih poštних žigov pri nas (področje današnje Občine Radovljica):

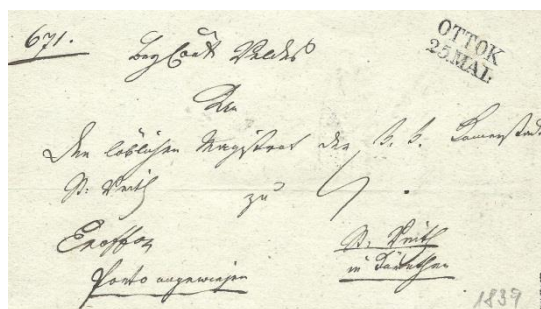
Safnitz-Ottak (Zapuže-Otok)	1833	arhiv Nejc Vobovnik
Radmannsdorf (Radovljica)	1846	arhiv Konrad Kajtna
Kropp (Kropa)	1854	arhiv Igor Pirc
Lesce (Lees)	1872	delcampe.net
Vigaun (Begunje)	1872	philadria
Maria-Laufen (Ljubno)	1873	arhiv Bojan Kranjc
Steinbuchel (Kamna Gorica)	1874	arhiv Igor Pirc
Bresiach (Brezje)	1912	delcampe.net

Vir: DAR – Digitalni arhiv Radovljica

Skenogrami poštних žigov (današnje) Občine Radovljica

Poštni žig Safnitz-Ottak (Zapuže-Otok), 1833
Vir: arhiv Nejc Vobovnik

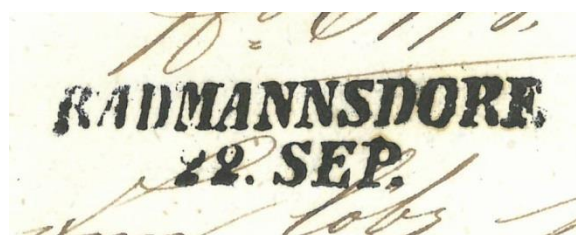
Poštni žig Ottok (Zgornji Otok), 1839
Vir: philadria

Poštni žig Radovljica, 1846
Vir: arhiv Konrad Kajtna

Poštni žig Radmannsdorf (Radovljica), 1847
Vir: philadria

Poštni žig Radmannsdorf (Radovljica), 1853
Vir: DAR

Avstrija je svojo prvo poštno znamko uvedla 1. junija 1850. Od 22. julija 1867 pa je morala biti na poštnem žigu še letnica. Aprila leta 1874 Avstroogrška predpiše dvojezične napise na poštnih žigih.

Tudi te tri uredbe so se pri nas uvajale z zamikom. Kdaj so naše pošte dobile prve poštne znamke je prav zaradi žiga težko preveriti. Zbiralci so trgali znamke iz starih pisem in dopisnic (prve dobimo leta 1869), na poštih žigih še ni bilo letnic ...

Poštni žig Radmannsdorf (Radovljica), 1850*

Vir: philadria

Op.: Ker na žigu še ni letnice in ker je žig skupaj z znamko izrezan s pisma ali kuverte – tega žiga ne morem datirati drugače kot z zvezdico (ki označuje izdajo znamke).

Poštni žigi Kropp (Kropa), 1851-1863

Vir: philadria

Op.: Levi žig je odtisnjen na znamki, ki je bila v obtoku od leta 1850 (pošta v Kropi odprta od leta 1851), drugi žig na znamki, ki je izšla leta 1858, tretji pa iz leta 1863.

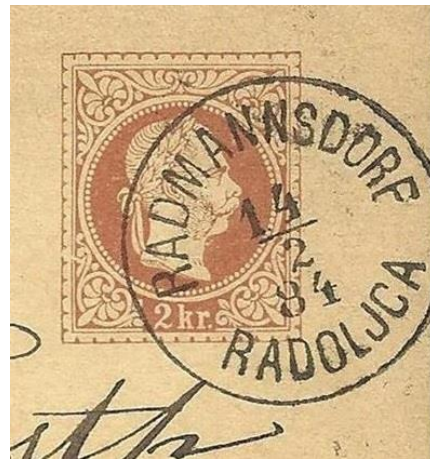
Poštni žigi Kropa (Kropa), 1854-1893-1897

Vir: arhiv Igor Pirc

Zbiratelj poštne zgodovine Krope, g. Igor Pirc, nam je poslal veliko kroparskih poštних žigov. Izbrali smo tri: prvi je najstarejši kroparski poštni žig iz leta 1854, drugi je najstarejši z letnico (1893), tretji pa je najstarejši dvojezični iz leta 1897.

Letnica na poštne žigu (1867). Pri naslednji spremembi se v naši občini vse zamakne za približno petnajst let. Radovljiški poštni žig (5. januar 1883) ima tako še nemški napis, medtem, ko ima drugi (14. februar 1884) že dvojezičnega. Poštni žig Begunj nosi datum 25. 6. 1883, tako da lahko sklepamo, da je do spremembe prišlo 1. junija 1883. Ta datum je moral biti »zapovedan«, saj imajo ohranjeni poštni žigi v naši okolici starejše letnice (Tržič npr. 1879).

Dvojezični napis (1874). Radovljica je verjetno obe spremembi naredila kar naenkrat. Kot smo prej napisali, verjetno 1. junija 1883, dokažemo pa to lahko s skenom, ki nosi datum 14. februar 1884.

Poštni žig Radmannsdorf (Radovljica), 5. 1. 1883

Poštni žig Radmannsdorf - Radoljca, 14. 2. 1884

Vir: DAR in philadria

Poštni žig Vigaun (Begunje), 21. 1. 1872
Vir: philadria

Poštni žig Lees (Lesce), 24. 4. 1872
Vir: delcampe.net

Poštni žig Ljubno na Gorenjskem (Maria – Laufen), 1873
Vir: arhiv Bojan Kranjc

Poštni žig Steinbüchel (Kamna Gorica), 22. 10. 1874
arhiv Igor Pirc

Poštni žig Brezje, 1913 in 1918

Vir: arhiv Kranjec

Na Brezjah so zelo hitro (vsaj 24. 11. 1918) že umaknili nemški napis na poštnem žigu in uporabljali poštni žig s samo slovenskim napisom. Takšnim žigom poštni zbiratelji pravijo »sklesanci«.

To je čas države Države SHS, ki je trajala le od 29. 10. 1918 – 01. 12. 1918. Sledila je država Kraljevina SHS (Dravska banovina, brez Primorske) ... To je že novo poglavje poštne zgodovine, recimo ji »verigarjska«. Na prvih znamkah je bil namreč motiv verigarja.

Poštni žigi Podnart, 1899 / 1900 / 1906
Vir: arhiv Bojan Kranjc / dLib-NUK / delcampe.net

.....

Zanimivi poštni žigi na našem ozemlju

Poštni žig Laibach - Ljubljana, 1873

Vir: Pošta na slovenskih tleh

Tako kot Radoljca je tudi Ljubljana napisana drugače kot danes. Listinca s poštnim žigom Ljubljane nosi datum 24. april 1873. Letnico in slovenski krajevni napis so dobili deset let pred Radovljico.

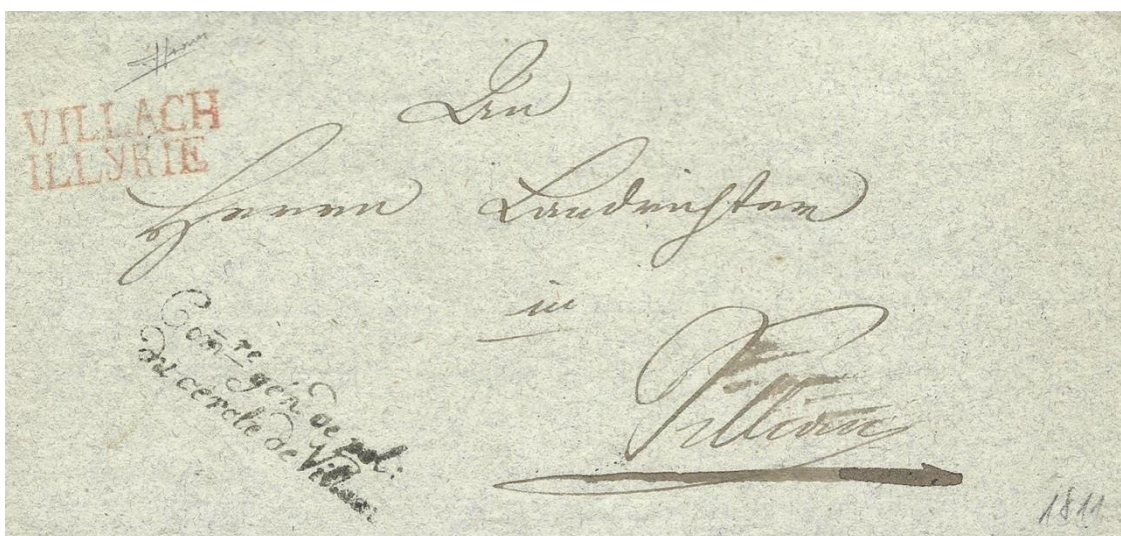
Poštni žig Gorenja vas, 1876

Vir: philadria

Prav poseben je žig Gorenje vasi iz leta 1876. Napis na žigu ni dvojezičen (po uredbi iz 1874), ampak je samo slovenski. Žig Gorenje vasi (tako kot našega Podnarta) ni bil nikoli dvojezičen – nikoli ga niso ponemčili.

.....

Zanimivi poštni žigi v naši zgodovini (Ilirske Province)

Poštni žig Beljak, 1811

Vir: philadria

Op.: Zanimiv poštni žig in časa Ilirskih Provinc.

.....

Vse poštno uredbe so bile pri nas (Vojvodina Kranjska) uvedene z zamikom. Na Gorenjskem se je že takrat zelo »šparalo« in so poštno žige zamenjali, ko so se stari izrabili. Čeprav je bila uredba o datumu na poštnem žigu sprejeta leta 1818, so to na poštni postaji Zgornji Otok storili šele leta 1834 – ko so spremenili tudi ime postaje. Leta 1833 je bil tako v rabi še stari poštni žig (Safnitz-Ottak), vsaj leta 1839 pa so uporabljali novega (Ottok).

Leta 1845 je bila odprta prva poštna nabiralnica v Radovljici. Kropa je dobila svojo poštno nabiralnico leta 1850, kot prva v naši občini pa leto kasneje še poštni urad.

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 15. 9. 2015

Zadnjič dopolnjeno: 1. 5. 2020

glavrencak@gmail.com